

De vraag is niet of maar wanneer de PGO-ballon leegloopt

Op 8 augustus 2018 publiceerde De Groene Amsterdammer een artikel van twee journalisten van het onderzoekscollectief Investico. Belia Heilbron en Emy Koopman waren de auteurs. Het titel luidde ["Onderzoek: De Persoonlijke Gezondheidsomgeving\(PGO\). CEO van je eigen gezondheid."](#) In het artikel maken zij duidelijk hoe het ministerie van VWS een half miljard euro zorggeld pompt in een nieuw luchtkasteel. Het is de bedoeling dat de PGO's een soort elektronisch kluisje worden, bijv. in de vorm van een app, waarin de patiënt zijn eigen medische data kan opslaan. Data die vanuit ICT-systemen van zorgverleners met gebruik van MedMij-protocollen daarheen getransporteerd moeten worden. Het artikel van Heilbron en Koopman maakt mede aan de hand van ervaringen uit het buitenland duidelijk dat het toekomstige gebruik van PGO's zeer beperkt zal zijn. Daarnaast is een veel groter probleem dat als PGO's eenmaal gemaakt zijn er geen duidelijk verdienmodel is voor de bedrijven die ze dan levenslang in de lucht moeten houden en door ontwikkelen. De bescherming van de zorgdata als die in handen van de patiënt in een PGO zijn opgeslagen is bovendien niet goed geregeld.

Miljard euro

Alleen al in de ontwikkeling van twee grote zorgICT-projecten is één miljard euro gestoken. Het Landelijk SchakelPunt(LSP) dat na vele jaren nog een beperkte functie heeft, kostte 300 miljoen euro in de publieke fase(geld van VWS) en na de private doorstart in 2012 nog eens ruim 200 miljoen euro(bekostigd door Zorgverzekeraars Nederland). In het door

VWS aan alle kanten met subsidies gepromote PGO-gebeuren is nu ook een half miljard aan subsidies gaan zitten. Geld dat veelal via een beperkt aantal tussenstations snel bij zorgICT-bedrijven terechtkomt. We praten hier wel over één miljard euro aan zorggeld. Het uiteindelijk doel van grote besparingen met de twee projecten zal nimmer gehaald worden.

Ontbrekend verdienmodel

Aangejaagd met subsidies zijn er [nu ruim vijftig bedrijven](#) die een PGO zeggen te gaan maken, maar er bestaat geen enkele zekerheid over het bestaan van een afdoend verdienmodel, alle aanjaag- en impulssubsidies ten spijt. Alle pogingen van de overheid rond de PGO's zijn erop gericht om een momentum te genereren waardoor een marktmechanisme op gang komt. De vraag is echter of er wel iets effectiefs op gang wordt gebracht. De auteurs van Investico schatten de kans dat meer dan tien procent van de patiënten ooit gebruik gaat maken van een PGO uiterst laag in, eerder veel minder.

Verzekeraars?

Tijdens overleg met leden van de vaste Tweede Kamercommissie voor VWS spraken Marcel Heldoorn (Patiëntenfederatie Nederland) en Chief Information Officer Ron Roozendaal over de zorgverzekeraars als toekomstige betalende van de PGO's. Ook minister voor VWS Bruno Bruins doet dat in een ander overleg dunnetjes over. Er is niets bekend over het standpunt van verzekeraars daaromtrent. Niemand heeft het over betaling door de patiënt zelf. PGO's dienen in de lucht gehouden en doorontwikkeld te worden als ze eenmaal gelanceerd zijn, maar niemand weet wie dat gaat betalen.

Patiëntgeheim

Een bijzonder groot probleem als de PGO's eenmaal op de markt zijn is de bescherming van de patiënt ten aanzien van het gebruik van de zorgdata. Zolang die in ICT-systemen van zorgverleners staan is er sprake van bescherming door het

medisch beroepsgeheim. Zodra de zorgdata in een PGO staan kan door overheden en (zorg)verzekeraars en andere instituties druk op de patiënt worden uitgeoefend. Door zorgjuristen o.a. [Theo Hooghiemstra](#), wordt aandacht gevraagd voor een wettelijk geborgd patiëntgeheim dat de patiënt zou moeten beschermen tegen druk van derden om die zorgdata af te staan. Het probleem is echter dat een wettelijk geborgd patiëntgeheim [er nooit zal komen](#). Dat is omdat de overheid zelf belang heeft bij het makkelijk verkrijgen van die zorgdata als de burger een beroep op de overheid doet.

Ballon

Het hele PGO-project van VWS laat zich schetsen als een ballon die met veel geld opgeblazen wordt. Het ziet er naar uit dat slechts een beperkt deel van de burgers er gebruik van gaat maken, waardoor reeds ingecalculerde bezuinigingen niet gehaald gaan worden. Het kan gewoon niet anders dan dat de PGO-ballon leeg gaat lopen. Is het niet nu dan wel kort na introductie. Uiteraard zal het ministerie van VWS dan weer, net als bij het LSP, met telkens de gedachte aan “one final push” er meer geld in pompen.

Want leren van vorige decepties dat gebeurt bij de overheid niet.

W.J. Jongejan, 10 augustus 2018